

50651 - پیش از آغاز قضاى روزه‌های رمضان حامله شده و نمی‌تواند روزه بگیرد

سوال

همسرم چند روز از رمضان سال گذشته را به سبب عادت ماهیانه روزه نگرفت و قصد داشت قبل از رمضان بعدی قضایش را به جای آورد. خانم دکتر ایشان به سبب ضعف بدنی خانم و همینطور خطری که جنین را تهدید می‌کرد گفته بود در مدت حاملگی اصلاً روزه نگیرد و همینطور در مدت شیردهی. بنابراین نمی‌تواند این روزها را روزه بگیرد، هم‌اکنون برای این روزها باید چکار کند؟ و اگر نتوانست روزه‌های قضایش را تا رمضان بعدی ادا کند باید چکار کند؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

خداوند متعال برای کسی که به سبب عذر شرعی روزهٔ رمضان را به جا نیاورده تا رمضان بعدی فرصت داده اما شایسته است که مسلمان به سبب این فرصت سهل‌انگاری نکند و قضایش را خیلی به عقب نیندازد زیرا چه بسا حاجت یا تغییری برایش رخ دهد و قضا برایش سخت یا غیر ممکن شود به ویژه زنان که در معرض حاملگی و عادت ماهیانه و نفاس هستند.

کسی که بدون عذر قضای رمضان را به تاخیر اندازد تا آنکه وقتش تنگ شود و قضا را به جای نیاورد گناهکار است اما اگر معذور باشد گناهی بر او نیست و در هر دو حالت باید پس از رمضان بعدی قضایش را انجام دهد. برخی از علما علاوه بر قضا، فدیة را نیز که غذا دادن به یک بینوا برای هر روز است را واجب دانسته‌اند که اگر برایش امکان داشت به احتیاط نزدیک‌تر است و گرنه قضا برایش کافی است.

مراجعه نمایید به سوال (26865) و (21710).

از شیخ محمد بن صالح العثیمین - رحمه الله - پرسیده شد:

حکم به تاخیر انداختن قضا تا فرا رسیدن رمضان بعدی چیست؟

ایشان پاسخ دادند:

به تاخیر انداختن قضای رمضان تا رمضان بعدی بنا بر سخن مشهور از اهل علم جایز نیست، زیرا عائشه - رضی الله عنها - می‌فرماید: **گاه روزه‌ای از رمضان بر عهدهٔ من بود و نمی‌توانستم قضایش را به جای بیاورم مگر در شعبان و این دال بر این**

است که پس از رمضان دوم رخصت نیست و اگر بدون عذر آن را به تاخیر اندازد گناهکار است و باید قضای روزه‌هایش را پیش از رمضان بعدی انجام دهد اما علما در این باره اختلاف کرده‌اند که آیا باید غذا هم بدهد یا خیر؟ صحیح این است که غذا دادن برای او لازم نیست؛ زیرا خداوند متعال می‌فرماید: **وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ** (و کسی که بیمار یا در سفر بود تعدادی از روزهای دیگر [را به جایش روزه گیرد]) بنابراین خداوند متعال چیزی جز قضای روزه را بر او واجب نساخته است.

(مجموع فتاوی الشیخ ابن عثیمین) (۱۹ / سوال ۳۵۷).

همچنین از شیخ - رحمه الله - پرسیده شد:

زنی چند روز از رمضان سال گذشته را روزه نگرفته سپس در پایان شعبان قضایش را به جای آورده اما عادت ماهیانه‌اش فرا رسیده تا آنکه رمضان شروع شد و هنوز یک روز از قضایش باقی مانده. اکنون چه کاری برای او واجب است؟

ایشان پاسخ دادند:

ایشان باید قضای این یک روز را که نتوانسته‌اند پیش از رسیدن رمضان قضا کنند به جای آورند. یعنی هرگاه رمضان تمام شد قضای رمضان سال گذشته را انجام دهند.

(مجموع فتاوی الشیخ ابن عثیمین: ۱۹ / سوال ۳۵۸).

از ایشان همچنین پرسیده شد:

زنی به سبب نفاس در رمضان روزه نگرفته و به سبب شیردهی نتوانسته تا پیش از رمضان بعد قضایش را انجام دهد؛ اکنون چه کاری بر وی واجب است؟

ایشان پاسخ دادند:

واجب این است که این خانم به جای روزهایی که روزه نگرفته روزه بگیرد حتی اگر پس از رمضان بعدی باشد، زیرا ایشان قضای روزه‌هایش را بین رمضان اول و دوم ترک نکرده مگر از روی عذر، اما اگر برایش سخت نیست که در زمستان قضای روزه‌هایش را به جای بیاورد لازم است چنین کند حتی در صورتی که به کودک شیر می‌دهد و تلاش کند تا حد توانایی قضای رمضان گذشته را پیش از فرا رسیدن رمضان بعدی انجام دهد ولی اگر نتوانست اشکالی ندارد که قضایش را به [بعد از] رمضان بعد موکول کند.

(مجموع فتاوی الشیخ ابن عثیمین: ۱۹ / سوال ۳۶۰).

خلاصه پاسخ اینکه: این روزها همچون بدهی بر عهده خانم شماسست و هرگاه توانست باید قضایش را انجام دهد.

والله اعلم.